

VRIENDEN

OOSTENDE

MU.ZEE

Nr. **73**

bpost
PB-PP
BELGIË(N) - BELGIQUE

▶ Roland Laridon, met op de achtergrond een werk van Willy Bosschem, © Valère Prinzie

Denkend aan
Roland Laridon...

jaargang 19 | Driemaandelijks tijdschrift | januari - februari - maart 2018

Identificatienummer: P006345

Afgiftekantoor Oostende 1

Verantw. uitgever: Jacques Mertens, voorzitter | Leon Spilliaertstraat 83 | 8400 Oostende

CO
L
O
B
O

Dit nummer van Pro Luce is een 'in memoriam' bij het overlijden van onze stichter-voorzitter Roland Laridon op 18 september 2017 (zie p. 5-10). Daardoor worden de vaste rubrieken uit

ons tijdschrift doorgeschoven naar het volgende nummer (april-mei-juni 2018). Als vervanging vindt u hieronder een agenda met een overzicht van onze activiteiten tussen januari en maart 2018.

Editoriaal

Onze vereniging werd dit jaar getroffen door het overlijden van vier leden. Aan de familieleden betuigt ons bestuur zijn medeleven in het verlies dat hen treft. Als vereniging werden wij bovendien bijzonder getroffen door het overlijden van de heer Roland Laridon, onze stichter-voorzitter. Ruim 25 jaar was Roland het anker binnen onze Vrienden Mu.ZEE. Als hulde voor deze voor onze vereniging unieke persoonlijkheid hebben wij in dit nummer een afzonderlijk katern opgenomen, aan hem gewijd. U kan het lezen op blz. 5 tot en met 10.

De jaren volgen elkaar op maar zijn nooit dezelfde. Niemand van ons weet hoe het komend jaar zal verlopen. Met onze Vrienden zullen wij ons inspannen om u naar beste vermogen vreugde te brengen door deel te nemen aan het kunstgebeuren in onze stad en door ons steentje

bij te dragen aan de groei en bloei van Mu.ZEE, dat ons ongetwijfeld ook volgend jaar op talrijke kunstmanifestaties zal vergasten.

Op persoonlijk vlak wensen wij al onze leden en sympathisanten en hun familie en vrienden een goede gezondheid, welvaart, vreugde, harmonie en geluk in het komende jaar.

Namens het bestuur van de Vrienden Mu.ZEE

Jacques Mertens,
voorzitter

Varia

➤ NACHT VAN DE MUSEA EN DE GALERIJEN: 17 FEBRUARI 2018

Muziek en kunst ontmoeten elkaar tijdens 'de Nacht van de Musea en de Galerijen'. Met 31 deelnemende kunsthuzen belooft het opnieuw een inspirerende editie te worden. De galerijen en musea zetten vanaf 14.00 uur 's middags de deuren open. De leerlingen van het conservatorium trakteren u op diverse concerten. Volg het verlichte parcours langs de verschillende

locaties en geniet van kunst en cultuur. De folder met het volledige programma-overzicht vindt u vanaf 15 december 2017 in het UITLOKET en bij de dienst Cultuur.

➤ OVERZICHT ACTIVITEITEN JANUARI – MAART 2018

Zondag 28 januari 2018 vanaf 9.55 uur

Reis naar Gent: Poëzieroute + SMAK
(meer info op p. 3)

Zondag 4 februari om 10.30 uur

Geleid bezoek in het **Stadsmuseum** aan de expo 'Ik kom julder e bezoeksje brieng' (Paster Pype). U kunt in het typische decor van het visserscafé napraten. Inschrijven bij secretaris Johan Van Roose **voor 25 januari** per mail (johan.vanroose@west-vlaanderen.be) of op het telefoonnummer 0497 59 55 76.

Activiteiten mu-zee-um

Zie website: www.mu-zee-um.be/nl/aanbod/

Nog tot 15 april 2018

Expo 'Het Vlot' in **Mu.ZEE**, de **Venetiaanse Gaanderijen** en andere locaties in Oostende (zie ook: p. 11)

Zaterdag 17 februari 2018 vanaf 14.00 uur

Nacht van de Musea en de Galerijen

Zondag 4 maart 2018 om 10.30 uur

Lezing door Etienne Van den Steen over de Antwerps-Oostendse schilder Carol Deutsch, bevriend met James Ensor. Forumzaal **Mu.ZEE**, 3de verdieping. Toegang gratis.

Reizen

📅 ZONDAG 28 JANUARI 2018: POËZIERROUTE GENT + SMAK

In de voormiddag volgen we een poëzieroute waarin gedichten van grote Vlaamse schrijvers verschijnen op plaatsen die symbool staan voor de schending of verdediging van de mensenrechten, zoals belfort, Gravensteen, gerechtshof...

We lunchen in brasserie-restaurant **Mub'art** (MSK). Na de lunch gaan we naar het SMAK. Daar loopt de expo **Gerhard Richter/Over schilderen** voor de 85ste verjaardag van Gerhard Richter, een van de belangrijkste actuele kunstenaars en een van de grote vernieuwers van de naoorlogse schilderkunst. Onze gids voor de rondleiding is dr. Joannes Késenne, kunstcriticus en docent MAD-Faculty Limburg.

Prijs per persoon: **50 euro** (trein en openbaar vervoer in Gent **niet inbegrepen**)

Hoe inschrijven ?

1. U kunt inschrijven tot 7 januari 2018.
2. U schrijft de som van € 50 p.p. over op rekening BE16 0012 0908 3374 van de Vrienden Mu.ZEE, p/a Albatrosstraat 10, 8400 Oostende, met de vermelding van uw naam en uw menukeuze: vis of vlees. Deze betaling is uw definitieve inschrijvingsbewijs

Programma

- **Samenkomst om 8.55 uur** op station Oostende, perron trein naar Antwerpen
- **Vertrek:** Trein naar Gent om 9.08 uur, aankomst 9.49 uur, tram 1 richting centrum
- **Bezoek:** enkele poëzielocaties, zondagse boekenmarkt Ajuinlei, bloemenmarkt
- **Voor de lunch:** tram 1 naar halte Charles De Kerckhove-laan, korte wandeling naar MSK
- **Lunch van 13 tot 14.30 uur** in brasserie-restaurant Mub'art

Menu

Pompoensoep met zachte blauwe kaas Hinkelspel
Tutjespap op basis van karnemelk, prei, gepocheerd ei, grijze garnalen
Mousseline l'arogante (op basis van Gents IpA-bier) met naar keuze: gravad laks van zalm of ondergegaard buikspek, geroosterd
Dranken aan tafel: wijn, bier of frisdrank (twee glazen)
Water op tafel naar believen
Koffietafel om 16 uur

- **Geleid bezoek** om 14.45 uur aan de expo Gerhard Richter in het SMAK o.l.v. Joannes Késenne
- **Koffietafel om 16 uur** in brasserie-restaurant Mub'art (MSK)
- **Terugrit** met Gents openbaar vervoer naar station voor trein van 17.11 uur.
- **Aankomst** in Oostende om 17.51 uur

📍 Gerhard Richter, 'Abstraktes Bild', 2016
© Gerhard Richter, 2017.

Algemene Ledenvergadering 2018

📅 21 APRIL 2018: ALGEMENE VERGADERING VRIENDEN MU.ZEE

Wij nodigen u graag uit voor de Algemene Ledenvergadering op **zaterdag 21 april 2018 om 10.15 uur** in de exoruimte van de Venetiaanse Gaanderijen (ingang zeedijk, bij het standbeeld van koning Boudewijn). Meer details over het programma en de menukeuze volgen in Pro Luce nr. 74. **U ontvangt in maart 2018 ook nog een persoonlijke uitnodiging via de post.**

Oproep tot kandidaatstelling

De agenda van de Algemene Ledenvergadering vermeldt onder meer:

- hervkiezing van één lid van de huidige Raad van Bestuur: Paul Stevens

Belangrijk

Leden die zich kandidaat willen stellen voor een bestuursfunctie, richten **uiterlijk 15 maart 2018** hun kandidatuur schriftelijk aan de voorzitter, p.a. Johan Van Roose, secretaris, Kabeljauwstraat 5, 8460 Oudenburg. Zij moeten hun lidmaatschapsbewijs 2018 kunnen voorleggen op de Statutaire Vergadering.

Onze statuten bepalen:

Art. 11. De raad van bestuur bestaat uit minimum drie leden en telt maximaal 12 leden. Leden kunnen zich pas verkiesbaar stellen als lid van de raad van bestuur na drie jaar lidmaatschap van de vereniging.

De raad van bestuur wordt geacht het lidmaatschap aan te bieden aan: de schepen van de Stad die de musea in zijn/haar bevoegdheid heeft, de directeur-conservator van Mu.ZEE en de directeur-cultuurbeleidscoördinator.

Het mandaat van de leden van de raad van bestuur vervalt door ontslag, afzetting of overlijden.

De volgende personen of groepen kunnen door hun beroep of functie niet in aanmerking komen als lid van de raad van bestuur: galerijhouders, beroepskunstcritici en -kunstjournalisten, beeldende kunstenaars, personen die een politiek ambt bekleden (met uitzondering van de schepen van cultuur).

De leden van de raad van bestuur worden door de algemene vergadering, bij meerderheid van stemmen van de aanwezige leden, aangesteld voor een termijn van zes jaar. Om de drie jaar wordt de helft van de leden van de raad van bestuur vernieuwd. (...) Uittredende leden zijn herkiesbaar.

TERUGBLIK OP DE REIS NAAR ELSENE

31 Vrienden trokken op zaterdag 18 november 2017 naar Elsene voor een bezoek aan het Hortamuseum en het Museum van Elsene. Xavier Tricot, curator van de expo over de tekeningen en pastels (1884-1904) van Henry Van de Velde, vergezelde ons vanuit Oostende. Terwijl de ene groep Xavier naar de expo volgde, bezocht de andere groep het prachtige, geheel vernieuwde Hortamuseum: woonhuis en atelier. Xavier Tricot was zo'n enthousiaste begeleider van de expo, dat je hem soms in de rol waande van Henry Van de Velde zelf! Na de wat lang uitgelopen, maar wel heerlijke lunch was er nog een uurtje tijd om het Museum van Elsene te bezoeken. Naast de vaste collectie met o.a. drie Spilliaerts en Ensors 'Christus bedaart de storm' was er de tijdelijke expo van de Franse fotograaf Robert Doisneau, met schitterende beelden uit het naoorlogse Parijs, zoals de iconische foto 'Le baiser de l'Hôtel de Ville'. Om 19 uur waren we terug in Oostende, uiterst tevreden over deze mooie kunst dag.

Femke Simonis

Voorzitter Jacques Mertens heet de Vrienden welkom in het Hortamuseum

Curator Xavier Tricot en groep 2 voor de expo Henry Van de Velde

© Femke Simonis

VERSLAG VAN DE DAG VAN DE FEDERATIE OP 17/10/2017

Samen met voorzitter Jacques Mertens ben ik op dinsdag 17 oktober 2017 naar Mariemont gereisd, waar de Dag van de Federatie ging over het thema 'De link tussen verzamelaars, de musea en de Vriendenverenigingen'. In de voormiddag werd dit thema geïllustreerd met het Museum van Mariemont zelf, het Jakob Smitsmuseum in Mol en het Koninklijk Museum van het Leger in Brussel.

Raoul Waroqué, de laatste telg uit de dynastie die op het domein Mariemont een mijnsite en een grote kunstcollectie bezat, stierf kinderloos in 1917 en liet het domein bij testament na aan de Belgische staat die de gift in 1920 aanvaardde. De voorwaarde was het karakter van de kunstcollectie te bewaren, te consolideren en de collectie open te stellen voor het publiek.

Een gelijkaardige situatie deed zich voor in Mol waar de Rotterdamse schilder Jakob Smits zijn atelier en woonhuis in 1888 gevestigd had in de Malvinahof. Dat pand werd in 1956 verkocht, maar door het legaat van een kunsthandelaar kon in 1977 in de voormalige pastorie van Mol-Sluis het huidige museum geopend worden. Dit jaar viert het zijn veertigste verjaardag.

Het Legermuseum in het Jubelpark in Brussel, geopend in 1923, is tot stand gekomen uit de collectie van de Wereldtentoonstelling van 1910.

De drie voorbeelden bewijzen dat een museum kan ontstaan uit een nalatenschap. Daarom werd de voormiddag afgerond met een uiteenzetting door een notaris die de wetgeving voor legaten en schenkingen toelichtte.

Na de lunch deed, net als vorig jaar, elke Vriendenvereniging verslag van haar activiteiten en band met het museum waaraan ze verbonden is. De namiddag werd afgesloten met een geleid bezoek aan de tijdelijke tentoonstelling van dat moment over 'Onzichtbare collecties': vergeten en verborgen kunst uit de kelders van het museum, in confrontatie met de bekende, wel altijd geëxposeerde kunstwerken, zoals de lege sarcofaag naast de mummie of de verpakking van een kunstwerk naast het kunstwerk zelf, dat nu in het duister werd geplaatst. Een tentoonstelling die tot nadenken en overpeinzen stemde...

Femke Simonis

Denkend aan Roland Laridon...

VOOR ROLAND

Zijn fierheid voor de geschiedenis van Oostende en betrokkenheid bij kunst en erfgoed in het algemeen kent zijn gelijke niet. Ik ga zijn passie missen. Met deze woorden heb ik de raad van bestuur van Mu.ZEE op de hoogte gebracht van het heengaan van een meer dan bijzonder man: Roland Laridon, stichter-voorzitter van de Vrienden van Mu.ZEE. Ook nu, enkele weken later, wens ik niet in de verleden tijd te schrijven.

Onze eerste ontmoeting dateert van een kleine tien jaar geleden. Ietwat gereserveerd hebben we elkaar toen besnuffeld en leren kennen. Rolands gevoel voor humor staat me bij, de perfecte timing voor een kwinkslag inclusief pretoogjes. Ondanks onze oorspronkelijk verschillende visies over de toekomst van de collectie van de stad Oostende hebben we het eerste jaar met open vizier gesprekken gevoerd. Zou hij vroeger een schermer zijn geweest? Elegante en eloquent strategisch – een zeldzaam dubbeltalent, het typeert hem op meer dan één manier.

Bij een eerste bezoek aan zijn werkkamer in de Kairostraat heb ik zijn gevoel voor taal kunnen plaatsen. Hier woont een literatuurliehebber, iemand die houdt van de gymnastiek van een schermduel met de taal als floret. De namen van Emile Verhaeren en Frans Masereel vallen dan voor de eerste keer. Het is 2009 en we werken in Mu.ZEE aan de tentoonstelling 'Herinneringen'. Hij volgt het museale beleid van het museum vanaf dan vanop de eerste rij. Ik denk aan de assistentie van de Vrienden om 'Zeezicht met baadsters' van Jean Brusselmans op een veiling te kunnen kopen, zijn waardering voor het beeldlogo van Mu.ZEE (vooral omwille van de verwijzing naar een schilderij van Léon Spilliaert), de aankoop van een gekleurde tekening van Ensor, tot en met onze recente tentoonstelling 'Frans Masereel en hedendaagse kunst: verzet in beelden'. Hij is de eerste aan wie ik het

▶ Roland Laridon met directeur-conservator Phillip Van den Bossche

voornemen om rond het leven en oeuvre van Masereel te werken heb meegedeeld. Zijn persoonlijke collectie boeken heeft het onderzoek op gang gezet.

En dan is er Roland de wandelaar. Tussen Rome en Kairo hebben we vaak op straat staan praten, een korte pauze voor de deur van het museum en gedachten krijgen bij hem de vrijheid om op pad te gaan. De verbeelding aan de macht, de poëzie van de observatie vooral: wandelen is denken en naar kunst wordt met passie gekeken. Humor is daarbij ook een serieus te nemen levenstaak.

Over Roland, zijn blik op de zee van Oostende en de kunst van het rondreizen in schilderijen valt nog veel, heel veel, te vertellen, maar laat ik dit kleine eerbetoon afsluiten met de woorden van Emile Verhaeren:

'Le vent subtil n'est que baisers;
Et les écumes,
Qui doucement échoient
Contre les proues,
Ne sont que plumes :
Il fait dimanche sur la mer!'

*Phillip Van den Bossche,
directeur Mu.ZEE*

▶ Stichters van de Vrienden van de Stedelijke Musea Oostende in 1990. Staand tweede van rechts: Roland Laridon.

↘ DENKEND AAN ROLAND

(30 JULI 1936 – 18 SEPTEMBER 2017)

Toen ik op 18 september Rolands overlijden vernam, was het exact twaalf dagen geleden dat ik hem de hand had gedrukt tijdens een vergadering van de Raad van Bestuur van zijn geliefde vereniging Vrienden Mu.ZEE Oostende, waarvan hij de stichter-voorzitter was. Hoewel zijn gezondheid in de laatste twee jaar fel achteruit gegaan was, hechtte hij er immers aan op deze vergadering aanwezig te zijn en dat kon, dank zij de toewijding en inzet van Femke.

↘ Algemene ledenvergadering 2016, met Martine Meire, Femke Simonis en Jacques Mertens

Sinds begin 2017 verbleef Roland in zorghotel Wellington, niet geheel volgens zijn zin, omdat hij maar al te goed begreep dat samen met dit verblijf zijn onafhankelijkheid een bijzonder grote deuk had gekregen. En aan zijn onafhankelijkheid was Roland zeer gehecht. Hij sprak ze graag uit en accentueerde ze. Niet alleen huldigde hij 'Die Gedanke sind frei', maar hij eiste ook volmondig 'freedom of speech' en het recht te spreken op. Met zo'n mentaliteit kon je niet anders dan regelmatig met de algemeen aanvaarde gang van zaken in botsing komen. Maar zijn standpunten verdedigen, ervoor 'vechten' was eigen aan Rolands natuur. Dit kenmerk typeerde ook zijn moeder, van wie hij zielsveel hield en die hij zeer bewonderde. Zijn energie, gedrevenheid en volharding blijkt uit de strijd die hij onverzettelijk en zonder compromissen voerde voor wat hij waardevol vond: ons kunstpatrimonium, onze taal, onze eigenheid op maatschappelijk en filosofisch vlak, de schoonheid, de kunst.

Zijn onbuigzaamheid leidde soms tot forse geschillen in groeperingen en verenigingen waarin hij het beste van zichzelf gaf. En Roland gaf het beste van zichzelf in talloze – inderdaad ontelbare – verenigingen. Ik wil mij hier beperken tot onze Vrienden Mu.ZEE Oostende, een kring die permanent een ode moest en moet brengen aan de schoonheid en aan Oostende, een vereniging waarvan hij mede-initiatiefnemer was bij het ontstaan en waarvan hij de groei en de bloei gedurende meer dan 25 jaar (van 1990 tot 2016) als voorzitter behartigde.

In Oostende is Roland een gekend figuur. Zijn inzet voor het behoud van de Villa Maritza, het stedelijk museum, de zeedijk, werd met wisselend succes gevoerd, maar steeds met grote inzet. Tot vóór enkele jaren zag men hem regelmatig wandelen op de dijk of in de stad, meestal met één of enkele boeken en een pak tijdschriften onder de arm en met steeds een voor hem karakteristieke sjaal. Hiermee raken wij een ander aspect van zijn persoon: hij was zeer belezen. Hij las niet alleen boeken, maar ook veel en aandachtig kranten en tijdschriften, waarvan hij dan vaak knipsels maakte over politiek, filosofie en kunst. Dit inspireerde hem mede voor de vele lezingen die hij gaf, maar ook voor zijn lessen als hoogleraar Nederlands, esthetica en stilistiek aan de Erasmushogeschool Brussel. Hij schreef veel artikelen en het loont de moeite te bloemlezen in de vele bijdragen die hij schreef voor ons tijdschrift Pro Luce.

In dit verband wil ik nog signaleren dat hij niet alleen beslagen was in literatuur en beeldende kunst, maar ook in muziek. Hij was een grote liefhebber van klassieke muziek en zelf speelde hij goed piano. In samenkomsten, waarbij een piano aanwezig was, aarzelde hij niet om aan het klavier te gaan zitten.

Als culturele duizendpoot bracht hij graag hulde via tentoonstellingen en evocaties aan figuren die hij bewonderde of in het hart droeg: Charles De Coster en Uilenspiegel, Masereel of levende kunstenaars als Willy Van Sieleghem en Roland Devolder. Roland was heel trouw in zijn vriendschappen. In een periode dat het mij minder voor de wind ging, kwam hij bijna dagelijks bij mij aanbellen met de vraag samen een thee, een koffie, een pint of een glas wijn te gaan drinken.

↘ Uitreiking Cultuurprijs 2014

In 2014 werd aan Roland de prijs van de Cultuurraad Oostende toegekend, op voordracht van verscheidene verenigingen. Hij werd gehuldigd op een stijlvolle zitting in CC De Grote Post. In Oostende en ook daarbuiten zal nog vaak aan hem gedacht worden. Weinigen hebben zich als Roland ingezet om 'schoonheid' in deze stad en daarbuiten een prominente plaats te geven.

Jacques Mertens, vriend en voorzitter

SELECTIE UIT DE BESTE TOESPRAKEN VAN ROLAND LARIDON

Roland was niet alleen jarenlang mijn collega Nederlands, maar vooral een vriend en minnaar van de schone kunsten. Niet voor niets was hij ook een bevoegen professor esthetica aan de Erasmushogeschool Brussel.

Als voorzitter van de Vrienden (1990-2016) waren zijn jaarlijkse toespraken op de Algemene Vergadering zeer gesmaakt. Er werd altijd reikhalzend naar uitgekeken. Hieronder volgt een selectie uit zijn beste toespraken, met als beroemdste die van **2007** waarbij Roland de hele zaal mee aan het zingen kreeg: **'En attendant Godot... Samuel Beckett achterna of misschien toch niet...?'**

De context was het wachten op een nieuw museum, nadat het museum in het Feestpaleis op het Wapenplein gesloten was.

"De titel verwijst duidelijk naar het oermenselijk fenomeen van het 'wachten'. Een oermenselijk fenomeen, omdat de mens immer op iets of iemand blijkt te wachten of gewacht te hebben. Dit verschijnsel wordt op een populaire wijze nog het best uitgedrukt in het overbekende lied 'J'attendrai', met het wereldberoemde refrein:

*J'attendrai le jour et la nuit,
J'attendrai toujours ton retour.
J'attendrai car l'oiseau qui s'enfuit
Vient chercher l'oubli dans son nid.
Le temps passe et court en battant
tristement
Dans mon cœur plus lourd...
Et pourtant j'attendrai ton retour...
ton retour.*

Voor Samuel Beckett was het schrijfproces een existentiële aangelegenheid. Hij behandelde daarmee een kwestie die vandaag nog steeds aan de orde is. In 'En attendant Godot' zitten de figuren voor eeuwig vast in het 'wachten'. Vladimir en Estragon, een soort Chaplinachtige figuren, wachten in een schraal decor van kale bomen en schrale heuvelruggen, in een soort niemandsland – beladen met een grote portie hoop en wanhoop – op Godot. Die Godot kan staan voor God, Christus, de Dood, de Hoop, de Bevrijding. Niemand weet het precies. Maar Godot komt niet en zij, zij blijven maar wachten.

Ik ben Samuel Beckett niet, maar eenzelfde gevoel van onbehagen overvalt mij telkens als ik denk aan het dossier van het Museum van Schone Kunsten van de stad Oostende, en dit in mijn hoedanigheid van voorzitter van de Vrienden van de Stedelijke Musea. Enkele maanden geleden heb ik namens honderden leden van de Vrienden een Manifest geschreven en gezonden naar alle Oostendse politici en gezagsdragers. In dit Manifest wees ik op het enorm rijke artistieke patrimonium van de Stad: schilderijen, tekeningen, etsen, beeldhouwwerken... Een patrimonium van een ongelooflijke rijkdom waarop de Oostendenaars echt fier mogen zijn. Ik pleitte toen ook voor een unieke presentatie in een volwaardig nieuw museum, in het Postgebouw. De manier waarop het allemaal nu eindigt, is dramatisch en lamentabel te noemen: een ramp, een debacle, onze unieke stad cultureel onwaardig.

In het dossier van het Museum voor Schone Kunsten zijn de Vrienden voor de gek gehouden door de beleidsvoerders. Eerst gooien ze ons museum uit het Feestpaleis, met de belofte het een plaats te geven

Algemene ledenvergadering 2016: afscheid als voorzitter van de Vrienden Mu.ZEE

👉 Schenking van een Spilliaert bij de viering van 25 jaar Vrienden Mu.ZEE

in het Helmondcomplex aan de Van Iseghemlaan. Als dat niet doorgaat, beloven ze ons een plaats in het Postgebouw. De afbraakwerken van ons museum zouden pas beginnen na de renovatie van het Postgebouw. De beleidsvoerders beloofden ons bij alles te betrekken en voor te lichten. Daar is helaas helemaal niets van terechtgekomen. Om het schrijnend, plechtig uit te drukken: compleet onwetend werden wij van alles gelaten! Het hele verhaal is in wezen zo triestig, omdat ze ons museum geen interessant dossier vinden, te verwaarlozen en zeker niet prioritair. In heel dit proces ontbreekt liefde voor echte cultuur, zin voor schoonheid en ethiek, belangstelling en respect voor het artistieke patrimonium van Oostende. Er gebeuren zoveel goede dingen in Oostende, maar in het dossier van ons museum begaan de beleidsvoerders een afschuwelijke blunder!

Ik doe hierbij dan ook een dingende oproep tot de plaatselijke politici om zich te bezinnen en meer aandacht te hebben voor de onstoffelijke waarden waarvan ons kunstpatrimonium deel uitmaakt. Wat betekent: een nieuwe, prachtige locatie!"

In zijn afscheidsrede tijdens de Algemene Vergadering **2016**, toen hij tot stichter-voorzitter werd verheven, verwees Roland nog eens naar deze periode:

"De Vrienden van de Stedelijke Musea hebben een aantal jaren met al hun energie geijverd voor een nieuw eigen Museum voor Schone Kunsten van de stad Oostende. Hun strijd was gebaseerd op een solide argumentatie. Het kunstpatrimonium van de stad Oostende, dat heel rijk en uniek is, verdiende immers een eigen bestaan en een nieuwe locatie. Het heeft echter niet mogen zijn. (...) De provincie West-Vlaanderen en de stad Oostende kozen in 2008 voor

synergie om beide kunstcollecties samen te brengen in het bestaande museumgebouw en voormalig SEO-warenhuis van Gaston Eysselinck in de Romestraat. De dialoog tussen beide collecties creëerde de mogelijkheid om een voor Vlaanderen en Europa uniek museum onder een nieuwe naam te realiseren: Mu.ZEE, met een unieke collectie Belgische kunst van 1830 tot heden. Aan de museale samenwerking tussen de stad Oostende en de provincie West-Vlaanderen werd gestalte gegeven in een juridische bestuursvorm, waarin beide partijen hun eigenheid en collecties in eigendom behouden, onder de dagelijkse leiding van één conservator, Phillip Van den Bossche. (...) Door de politieke beslissing om in 2008 tot een fusie over te gaan met het PMMK in de Romestraat, heeft het bestuur van de Vrienden zich moeten beraden over zijn situatie en zinvolheid van bestaan. De Vrienden hebben toen besloten te blijven voortbestaan en hun actie verder te zetten in een andere situatie en context, met name als Vrienden Mu.ZEE collectie stad Oostende."

Bij de viering van het **20-jarig bestaan** van de Vrienden in 2010 hield Roland Laridon de feesttoespraak '**Kunst als blikopener met een knipoog naar Marcel Proust**', met daaruit volgend fragment:

"De bekende Franse auteur Marcel Proust is moeilijk in een bepaalde literaire richting te plaatsen. Hij wordt samen met o.a. Kafka en Joyce gerekend tot de grootste schrijvers van de 20ste eeuw. Hoewel Proust een groot deel van zijn leven in bed doorbracht, lijdend aan depressies en allerlei naars, wist hij wel hoe een mens gelukkig kan worden. Zo heeft hij een essay geschreven waarin hij zich ten doel stelde in het leven van een doodongelukkige jongeman wat zonlicht te brengen. Hij beschrijft hoe die man alle dagen na het middageten wezenloos en droefgeestig zit te

staren naar al die banale dingen rondom hem. Tot hij op een dag beseft dat het een kwestie is van je ogen of die van anderen te openen. Ja, een kwestie van kunstwerken van grote kunstenaars te beschouwen als zoveel vensters van waaruit je de wereld kan bekijken. Het zijn immers de grote schilders die onze ogen, blik en geest openen. Dit betekent meteen dat ons gevoel voor schoonheid niet onveranderlijk is en dat het kan worden geprikkeld door kunstenaars die via hun werken waardering bijbrengen voor tot nog toe onopgemerkte esthetische kwaliteiten. In 'A la recherche du temps perdu', zijn levenswerk, beschrijft Proust hoe een man in een museum in grenzeloze bewondering kijkt naar 'Gezicht op Delft' van Johannes Vermeer en hoe dat werk een pleidooi is voor een verstilde wijze van leven. Het straalt immers kalmte, rust en sereniteit uit. Alle geweld wordt er ook in buitengesloten."

Roland bleef als een kind verwonderd over de schoonheid van kunst. In zijn feesttoespraak '**De grenzen van kunst en schoonheid voorbij...**' in **2011** ziet hij kunst als een avontuur:

'De geschiedenis van de kunst heeft in de laatste 130 jaar een enorme evolutie, meer nog: een revolutie gekend. Met als gevolg een indrukwekkende variatie aan verbeelding, uitbeelding, expressie van emoties, vormgeving aan denkbeelden, strevingen, instincten, dromen, hallucinaties en fantasieën. Kunst heeft mij altijd geboeid, meer nog: gefascineerd! Ook omdat kunstwerken als ijsbergen zijn waarvan men bij een eerste aanblik of kennismaking enkel de top ziet. Maar wat er allemaal onder zit of schuilt, al het onzichtbare als de wortelen van een boom, kan men slechts achterhalen na diepe aanschouwing, m.a.w. als men dieper graaft in het leven en bestaan van de schepper enerzijds en de tijd, situatie en context waarin het kunstwerk is ontstaan anderzijds. Vanaf 1870 maken we de bloeiperiode mee van licht en kleur in de verschijningsvormen van onder meer het impressionisme, pointillisme, fauvisme... In het kubisme, constructivisme, surrealisme, de

Stijl. Tussen 1945 en 2000 maken we kennis met het abstracte expressionisme, Cobra, pop- en op-art, arte povera, minimalisme, assemblagekunst, urban art, installatiekunst, performance- en happeningkunst... Verbazingwekkend blijft het avontuur van de kunst zeker!'

In zijn toespraak tijdens de Algemene Vergadering **2012** focust Roland op '**Bekende laatste woorden in het licht van eeuwige schoonheid**':

"De laatste woorden die bekende personen bij het finale afscheid uitgesproken, gepreveld, gezucht of gestameld hebben, kunnen niet zomaar als banale uitspraken beschouwd worden. Ze krijgen door de figuren die ze uitgesproken hebben, een bijzondere waarde, betekenis of dimensie. De weinige mensen die ze gehoord hebben, zijn meestal dierbaren, familieleden, vrienden of bewonderaars die er in hun hoedanigheid van bevoorrechte getuigen de finale vorm en ook betekenis aan geven. Dat er dan soms mystificaties, transformaties en legendevorming optreden, is onvermijdelijk. De laatste woorden van bekende personen vatten soms hun hele levensweg en -doel samen, zoals Goethe ("Mehr Licht"), Beethoven ("Mein Auftrag ist zu Ende") of Guido Gezelle ("Ik hoorde zo geiren de veugelkens schufelen"). (...) Over de enkele belangrijke woorden die Rik Wouters zou uitgesproken hebben, moeten we ons vertrouwen op de getuigenissen van vrienden en bewonderaars, maar vooral op zijn vrouw Nel, in haar memoires 'La vie de Rik Wouters à travers son oeuvre'. Na zijn derde operatie vermeldt zij zijn tragische woorden: "Je ne vois plus, je ne peux plus peindre..." Op zijn ziekenkamer wilde Rik Wouters altijd omringd worden door wondermooie bloemen. Toen een verpleegster Rik zei hoe mooi die bloemen wel waren, antwoordde hij: "Nee, zuster, ze zijn niet mooi, maar wel schoon, schoon zoals het leven zelf. Om te zien hoe grandioos ze zijn, moet je helder kunnen zien..."

In **2014** gaat Roland Laridon in zijn feesttoespraak '**Wonderlijke inspiratiebronnen op weg naar kunst en schoonheid**' een heel persoonlijke toer op:

"Ik zou het in deze toespraak iets meer over mezelf willen hebben als kunstliefhebber, of over de vele onverwachte wegen waarlangs iemand kan gaan om tot voortdurende of occasionele kunstervaringen en -belevissen te komen. Bij wijze van introductie, of beter nog sfeerschepping, heb ik enkele objecten meegebracht die tot een 'entrée dans la matière' kunnen dienen, met name: twee keien, twee bewerkte boomwortels, twee schelpen, twee parfumflesjes, een geheel van klaviertoetsen met partituur, een chromo-album en een chromofeuilleton van Eric de Noorman.

Denkend aan Roland Laridon...

Het zijn objecten waarmee ik een bijzondere affiniteit heb. Keien hebben mij altijd geboeid omdat ze zo'n variëteit vertonen qua vorm, structuur en kleur. Hun combinatie kan wonderlijke gehelen creëren. Hun gladheid is een tactiele beleving en ervaring. Ik kan tijdens mijn talloze wandelingen nooit zomaar een kei voorbijlopen zonder hem op te rapen, nader te bekijken en eventueel mee te nemen. Boomwortels hebben mij altijd verrast en geïntrigeerd door de grillige en wilde 'struggle for life' van het hout tegen en in de aarde, om boven de grond te komen en te overleven. Het is een soort vervorming en verwarring die mij intrigeert. Schelpen zijn als wonderlijke scheppingen van de krachten in de natuur om in het water een woning te bieden als bescherming van weke schepselen tegen agressieve krachten en wezens. De natuur is hier schepper van een wonderlijke architectuur. Parfumes zijn levendige herinneringen aan de parfumeriezaak van mijn ouders. Prachtige flesjes waarin de parfums werden gepresenteerd om te verleiden. Als je het mij vraagt: doorschijnende, veelkleurige kunstwerkjes in glas. Het klaviertoetsengeheel (wit en zwart) met obligate partituren doet mij altijd denken aan het pianospel dat mijn vader ten beste gaf. Ik mocht dan altijd op het pianokrukje tussen zijn knieën zitten en het blad van de partituur omdraaien. Bij de gespeelde muziekfragmenten hoorde ook altijd een passend verhaal. Het chromo-album van Sneeuwwitje verwijst naar het magische ritueel van het verzamelen en inplakken van chromo's uit de chocoladerepen van De Beuckelaer, en vooral naar de film 'Sneeuwwitje' die ik voor het eerst gezien heb in 1946, in cinema Forum, en die op mij een onvergetelijke indruk heeft gemaakt. Het feuilleton van Eric de Noorman, met tekeningen van Hans Kresse, als dagelijkse aflevering verschenen in 'Het Laatste Nieuws', heeft voor het eerst in mij de drang naar avontuur gewekt en mij de kracht leren waarderen van een strakke vormgeving. Wat een invloed en wat een avontuur!

Later nog, tijdens mijn lange tocht in de wereld van de kunst, heb ik kunnen vaststellen dat mijn fascinatie voor bepaalde objecten ook terug te vinden was in het leven en werk van kunstenaars. Zoals de voorliefde voor schelpen in het werk van James Ensor, de piano en de toetsen in dat van Salvador Dalí, de bomen en de wortels in het werk van Vincent van Gogh: geen kunstenaar heeft zo mooi de bewogen vormenwereld van bomen en wortels in zijn kunstwerken weergegeven!"

Het laatste fragment komt uit Roland Laridons feesttoespraak bij de viering van 25 jaar Vrienden in 2015, 'Zomaar 25 jaar schoonheid', in het laatste jaar van zijn functie als voorzitter:

"We vieren in 2015 ons 25-jarig bestaan. Als we de werking van de Vrienden overschouwen, stond deze in essentie in dienst van kunst en schoonheid. Ik denk daarbij aan grote tentoonstellingen, atelierbezoeken en vooral: het voortdurend stimuleren van bezoeken aan ons eigen Mu.ZEE (in de eerste vijftien jaar: het Stedelijk Museum voor Schone Kunsten), het zelf organiseren en bijwonen van voordrachten, de uitgave van een eigen tijdschrift Pro Luce, de samenwerking met andere culturele verenigingen. Onze vereniging heeft vooral doelstellingen, zoals die in haar statuten geformuleerd zijn, maar ook als onderwerp: de verspreiding van 'schoonheid'. Een probleem is echter dat we over veel definities beschikken, maar finaal niet weten wat 'schoonheid' precies is. Nochtans hebben we ons er 25 jaar voor ingezet. Heerlijke teksten werden over 'schoonheid' geschreven, maar tenslotte blijft hierover het meest wijze woord dat van de beroemde schilder Albrecht Dürer: 'Die Schönheit, was das sei, das weiss ich nicht.'"

Onze stichter-voorzitter was een begaafd redenaar, met rake, welgekozen beelden, woorden en typering, ondersteund door zijn veelzeggende handgebaren en de afwisseling in het timbre van zijn stem. Laat deze selectie uit zijn talrijke feesttoespraken, verlucht met enkele foto's, hiervan de getuige zijn. Door de meest kenmerkende fragmenten hier te bundelen, willen we de nagedachtenis aan Roland Laridon levendig houden en stilstaan bij wat hem zo in kunst en schoonheid fascineerde.

Femke Simonis
namens bestuur en redactie

➤ HET VLOT. KUNST IS (NIET) EENZAAM

21 oktober 2017 tot 15 april 2018

Aan de basis van de tentoonstelling 'Het Vlot. Kunst is (niet) eenzaam', de opvolger van 'De Zee', deze keer samengesteld door Jan Fabre, liggen enkele puur menselijke onderwerpen: het eenzame pad, de drang om te overleven, het verlangen naar verbinding. Een groot deel van de tentoonstelling vindt plaats in Mu.ZEE. Daarnaast zijn er nog een twintigtal locaties in de stad Oostende, zoals de Venetiaanse Gaanderijen, de hippodroom, vele kerken, de haven, het Europacentrum. 'Het Vlot' is een tentoonstelling en een gesprek met Oostende, de stad aan zee met een geschiedenis en een parfum. De tentoonstelling vertrekt in Mu.ZEE vanuit 'Het

Vlot van Medusa' (1818) van Théodore Géricault en het utopische vlot van Jan Fabre 'Kunst is (niet) eenzaam' (1986).

➤ Onze huisfotograaf Valère Prinzie in 'Uncertain Journey' van de Japanse kunstenares Chichura Shiota in Mu.ZEE © Martine Meire

VERNIEUWEN LIDMAATSCHAP 2018

Wij roepen u op om onze vereniging te blijven steunen door uw lidmaatschap te vernieuwen voor 2018. Wij garanderen u een even boeiend en veelzijdig programma als in 2017, onder meer door de samenwerking met Mu.ZEE.

De lidgelden bedragen:

- Jeugd (tot 22 jaar): 15 euro
- Individueel lid: 28 euro
- gezin, samenlevingstarief: 45 euro
- steunend lid: 50 euro
- beschermend lid: 150 euro

Inlichtingen bij penningmeester
Joël Nieuwenhuysse
(tel. 059 80 30 61)

BE 16 0012 0908 3374

UW LEDENVOORDEEL IN 2018

Wat krijgt u nu al?

Jaarlijks is er in het voorjaar de **Algemene Vergadering** (in 2018 op zaterdag 21 april) met een gastspreker en/of een feesttoespraak door de voorzitter, met muzikale omlijsting, receptie en feestmaal.

Een ander topmoment is de **Garden Party** in de Venetiaanse Gaanderijen, na een geleid bezoek aan de tentoonstelling van dat moment. Het is een ontmoetingsmoment bij uitstek, rijkelijk voorzien van drank, geserveerd door de bestuursleden.

En wat bieden wij u nog?

- Ons driemaandelijks tijdschrift Pro Luce, met nieuws over kunst en cultuur in Oostende
- Onze museumreizen: in 2017 Xpo Sint-Jan Brugge en Hortamuseum in Elsene
- Gratis geleide bezoeken in de Venetiaanse Gaanderijen
- Bezoek aan privécollecties
- Gratis atelierbezoeken

- Gratis toegang tot alle tentoonstellingen in Mu.ZEE en uitnodiging voor de opening ervan
- Gratis toegang tot het Stadsmuseum en het Permekemuseum
- Korting op de toegang tot Het Spilliaert Huis: € 4 i.p.v. € 6
- 10% korting bij boekhandel Corman

Wat komt daar nog bij door de overeenkomst met de Raad van Bestuur van Mu.ZEE?

- 10% korting op aankopen in de museumshop van Mu.ZEE
- Uitnodiging voor lezingen, symposia en allerlei nevenactiviteiten van de Vrienden in Mu.ZEE

Kortom, u verdient uw lidgeld dubbel en dik terug met ons rijke aanbod aan activiteiten! Daarom blijven wij u graag als lid verwelkomen in 2018.

Het bestuur

PRO LUCE

Lidmaatschap

Jeugd (tot 22 jaar): 15 euro
Individueel lid: 28 euro
Gezin, samenlevingstarief: 45 euro
Steunend lid: 50 euro
Beschermend lid: 150 euro
Inlichtingen bij de penningmeester Joël Nieuwenhuysse
(tel. 059 80 30 61)

Redactieraad

Jacques Mertens (voorzitter), Willy Bosschem,
Roland Laridon (stichter-voorzitter), Martine Meire,
Valère Prinzie, Femke Simonis (redactiesecretaris).

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk
voor de door hen getekende bijdrage.

Logo en emblemata: Willy Bosschem
Druk: Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
T 059 33 33 99, info@lowyck.com
Fotoverantwoording: Valère Prinzie

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad
van 26 juli 1990 (Nr. 11538) en aangepast in het nr. van 15 juli 1999
(Nr. 10699), gewijzigd in het kader van de wet op de v.z.w.'s op
15 januari 2005, gewijzigd op 21 februari 2009 (Nr.11533), op
22 februari 2014, op 8 augustus 2016 en op 9 november 2016.

Deze vereniging is aangesloten bij de "Federatie van Vrienden der
Musea van België" en bij de "Cultuurraad Oostende".

VAN SCHOOTE

n.v. **Verzekeringsadviseurs**
Alle verzekeringen

Alfons Pieterslaan 90-92
8400 Oostende
Tel. 059 70 40 54
Fax 059 70 67 72
a.vanschoote@vanschoote.be

Maatschappelijke zetel: p.a. Jacques Mertens, voorzitter
Leon Spilliaertstraat 83, 8400 Oostende

Secretariaat: Johan Van Roose,
Kabeljauwstraat 5, 8460 Oudenburg
johan.vanroose@west-vlaanderen.be of 0497 59 55 76

Penningmeester: Joël Nieuwenhuysse,
jnieuwenhuysse@telenet.be

Bankrelatie Vrienden Mu.ZEE
p.a. Albatrosstraat 10, 8400 Oostende
IBAN: BE16 0012 0908 3374, BIC: GEBABEBB

Roland Laridon, stichter-voorzitter
van de Vrienden Mu.ZEE, is niet meer.
Jarenlang heeft hij ons begeistert met
schitterende toespraken tijdens de
jaarlijkse Algemene Ledenvergaderingen
(zie bijdrage met excerpten door
Femke Simonis). Zijn grote kennis van

kunst, literatuur en muziek maakten hem tot een ware uomo
universale. Door die grote culturele bagage, gecombineerd
met een bezielend redenaarstalent en een tomeloze inzet
voor mens en maatschappij, werd hij bestuurder van
talrijke verenigingen op lokaal, provinciaal en nationaal
niveau. Hij vervulde daarbij vaak de rol van Oostends
cultuurambassadeur. Zo ook als voorzitter van 'zijn' Vrienden
Mu.ZEE. Op zijn veelvuldige wandelingen langs de Zeedijk,
met een krant onder de arm, sloeg hij graag een praatje met
de vele vrienden en bekenden die zijn pad kruisten. Op die
wandelingen had hij oog voor de schoonheid van ons erfgoed
en terzelfdertijd was er een stille boosheid om alle schoons
dat onder de sloophamer is verdwenen. Zoals James Ensor
heeft hij zijn redenaarstalenten ingezet om van zijn Oostende
een mooiere stad te maken. Hij heeft een steen verlegd in
Oostende en zal worden gemist.

Martine Meire,
directeur-cultuurbeleidscoördinator

iedere dag open
van 9.00u tot 23.00u
keuken open tot 23.00u
Henrik Serruyslaan 18 A
8400 Oostende
Reservaties & info
0496 25 84 88
cultuurcafe@degrotestop.be

GOVAERT-QUATACKER — (LA PIPE) —

Lid van de Koninklijke Kamer van de Antiquairs
en Kunsthandelaars van België
Lid van de Expertvereniging ARGVS
Gerechtsdeskundige
Schattingen moderne kunst, antiek en Chinese kunst

ROMESTRAAT 3 | 8400 OOSTENDE | 0475 875810
Open op zaterdag en zondag